"Pokrok Západu"
PUBLISHED WEEKLY
Entered at the Post Office at Omaha, Nebr., as second class mail matter.
Published by Pokrok Publishing Co., 1417-1419 So. 13th St., Omaha, Neb.
Subscription by mail — $2.50 per year
Vydává:
VYDAVATELSKÁ SPOL. POKROKU, OMAHA, NEB.
Vác. Bureš, L. C. Bureš, majitelé.
Předplatné .... $2.50 na rok
Do Kanady .... $3.75 na rok
Adresujte jednoduše:
POKROK ZÁPADU
Union Depot Postal Station,
OMAHA, NEB
Omaha, Neb., 4. června 1919.

Z OMAHY NEB.

Z historie 89. divise

"Bojovní farmáři" vykonali plně svou povinnost na jevišti světové války.

Osmdesátá devátá divise, jejíž část, sestávající ponejvíce z "našich" hochů, z občanů Nebrasky, jsme vítali v Omaze na den "Zdobení hrobů", bude míti svoji historii zanesenu trvale v dějinách světové války, neboť přispěla platně k pokoření nepřítele.

Divise tato sorganisována byla 8. května 1918 v Camp Funston, Kans., pod velením generála Leonarda Wooda. Byla utvořena z nováčků z Nebrasky, Missouri, Kansasu, Již. Dakoty, Colorada, New Mexika a Arizony. První důstojníci vybráni byli ze 14. zatímního cvičebního pluku, ubytovaného v Camp Riley, Kans. Nynější velitel, generál W. M. Wright, ujal se velení dne 15. listopadu v den, když divise vkročila na půdu Německa s okkupační armádou.

Dne 22. května 1918 opustila divise svoje ležení a nastoupila cestu do Long Island, N. Y., a dne 25. května přijela do Mills. Dne 2. června odeslána jednotlivá oddělení do New Yorku a Montrealu, kde vstoupila na paluby lodí a po 10 dnech přistála v Liverpoolu a Londýně. Přeplav do Havru ve Francii ukončen byl v dalších 15 dnech.

Velitelství odebralo se ihned do cvičebního tábora u Rimacourt-St. Blin-Prez, kam mužstvo přibylo 30. června. Pobyt v táboře prodloužil se do 5. srpna, kdy byla divise přidělena k "První americké armádě" a nastoupila cestu na bitevní čáru v sektoru u Toulu.

Od této chvíle až do 15. listopadu, tedy po celých 98 dnů zdržovala se divise v posicích nanejvýše nebezpečných. V prvých dnech pobytu u Toulu měli vojíni za úkol konati stráže a pozorovati nepřátelské posice. Již tehdy odvedli více zajatců, ale ztráty jejich byly dosud poměrně lehké.

Záhy však počala pravá vojna, a hoši vystaveni byli 93 dny nepřátelskému ohni. Na frontě u St. Mihielu a v offensivě v Argonnách prožili 88 dnů. Za tu dobu utrpěla divise následující ztráty:

Útok otravným plynem a střelba v nocích 7. a 8. srpna vyžádaly si 623 mužů; během udržování linie od 8. do 12. září měla divise ztrát v počtu 310; offensiva u St. Mihielu od 12. do 18. září 1,008; hájení linie od 18. září do 9. října 1,485; útoky u Bois de Bantheville od 19. do 22. října 442; udržování linie od 22. října do 1. listopadu 557; konečně boje na frontě Argonne-Mása od 1. do 6. listopadu 1,646; udržování linie podél řeky Másy od 6. do 10. listopadu 571; překročení téže řeky v noci 10. a 11. listopadu 362.

V celku měla divise tato ztráty: Mrtvých 1,266, raněných 5,678, pohřešovaných 58, úhrnem 7,002 muže.

Po čas bojů zajali hoši 192 nepřátelské důstojníky a 4,869 mužů; ukořistili 127 děl a 455 strojních pušek; postup divise obnášel 38 kilometrů.

Hoši bili se udatně, což vysvítá z toho, že bylo jim uděleno 8 čestných medailí, 104 záslužné kříže za zvláštní hrdinství, 2 belgické válečné kříže, 2 služební medaile za udatnost a 55 vyznamenání "Crox de Guerre". Zvláštního uznání dostalo se divisi jako celku od četných francouzských i amerických generálů, od vrchního velitele gen. Focha, od generála Pershinga a od presidenta Wilsona.

Úřední zpráva uvádí o tomto tělese, že: Byla to první divise, poslaná z cvičebního tábora na frontu v nákladních automobilech; první divise, jež nastoupila do bitevní čáry, aniž by dříve byla ve styku s armádou francouzskou a anglickou; první divise, která byla nepřetržitě na frontě déle než 8 týdnů; první divise národní armády, jež súčastnila se velkých operací; první divise národní armády, vstoupivší na půdu Německa.

Nebraska může tedy býti na své "bojovné farmáře" právem hrdou!

MALÝ OZNAMOVATEL.

JSEM VDOVCEM a hledám ku svému stáří řádnou družku života od 55 let, která by vlastnila nějaký majetek. Sám jsem též majetným. Pište pod značkou "Vdovec" do administrace tohoto listu.—Advertisement T43-3c

HLEDÁ SE muž se ženou ku práci na malé farmě blíže města St. Paul, Minn. Pište česky na adresu Moritz Heim, Merchants Nat'l. Bank Bldg., St. Paul, Minn.—Advertisement T43-tfc

STÁLÉ MÍSTO pro zručného holiče. $20 týdně a polovic přes $28. Pište Karel Kocián, 1169 W. 7th St., St. Paul, Minn.—Advertisement T45-2c

HLEDÁM starší ženu ku vedení domácnosti pro sebe a svého syna. Fr. Horejš, 425 Warsaw St., St. Paul, Minn. —Advertisement Minn. 44-2c

NA PRODEJ dobrá farma. — Jelikož můj nejstarší syn zemřel, pro mladšího jest příliš mnoho práce a dobrý dělník těžko k dostání, jsem nucen farmu prodati. — 160 akrů dvě a půl míle od města Wolbach. Černá zem s jílem (subsoil), žádný písek. Pozemek vlnitý, 160 akrů vzděláno, 20 akrů alfalfy, 60 akrů pastviny, dobré vystavenosti. Prodá se ihned; pouze $85 akr. Výhodné podmínky, 5½ procent úroků. Rovněž prodám všechny stroje, 32 kusů dobytka, 11 koní, 35 kusů prasat. Pište: Josef Rieger, Stanton, Neb.—Adv. T45-1p

STARŠÍ MUŽ hledá zaměstnání na výpomoc na farmě. Kdo byste mne mohl potřebovati, pište na Henry Chervený, 1282 Ross Street, St. Paul, Minn. —Adv. 207-3p

Bessie Nováková poraněna autem

Ve čtvrtek večer potkala vážná nehoda Bessii Novákovou, 4-letou dcerušku manželů Samuel Novákových, bydlících v čísle 1719 Castelar ul. Dívenka hrála si na ulici zcela bezstarostně a nepovšimla si, že blíží se k ní automobil, proto nemohla se vyhnouti stroji, který srazil ji k zemi a způsobil jí bolestné pohmožděniny na hlavě a na levé ruce. Automobil řídil H. A. Merchant z čís. 2708 již. 12. ul. Paní Nováková, matka dívenky, byla svědkyní nehody a prohlásila, že řidič stroje nenese zodpovědnost za zranění její dcerušky.

Hrozné neštěstí v Riverview parku

Čtyři děti utonuly v jezírku, na němž se projížděly v pronajatých loďkách.

Tvrdí se, že o dohled na koupající se mládež nebylo vůbec postaráno.

Ve čtvrtek odpoledne došlo v Riverview parku k politování hodnému neštěstí, jež vyžádalo si za oběť čtyři dětské životy. V parku konal se výlet žactva školy sv. Anežky, 2301 P ul. v South Omaze, a bylo tam jako vždy při podobných příležitostech velmi veselo. Po společné svačině odešli se někteří hoši vykoupati, zatím co dívky bavily se projížděním po jezírku v pronajmutých loďkách; na břehu sledovalo více dospělých osob zábavu dítek, ale pojednou rozlehl se mezi diváky výkřik zděšení; patnáct dětí ocitlo se ve vodě a volalo zoufale o pomoc. Neštěstí událo se tak náhle a neočekávaně, že obecenstvo na břehu zůstalo přímo ztrnulé.

Koupající se hoši spěchali ihned na pomoc tonoucím, takže zachráněno bylo 11 dítek; čtyři však zaplatili zábavu smrtí. Byli to: 13-letá Teresa Duffy-ová, dcera pí. Mary Duffy-ové z č. 4622 již. 23. ul.; 13-letá Johanna Fritzová, dcera pí. Mary Cusecková z čís. 2512 Q ul.; 14-letá Anna Grabusichová, dcera pí. John Krizanecové z č. 5438 již. 23. ul., a 14-letý Ed. Snyder z čís. 2717 již. 23. ul.

Obecenstvo bylo velmi rozlíceno z toho důvodu, že u jezírka nebyl po ruce nikdo, jenž by v případě potřeby mohl poskytnouti pomoc. Neštěstí bylo oznámeno i hned policii, ale strážníci dostavili se teprve po dlouhé době. Policejní lékař přijel prý do parku až po 45 minutách, a to ještě bez pulmotoru. Poukazuje se zcela právem na to, že nejen ve velkoměstech, ale i v menších osadách je zřízen mnohem lepší systém první pomoci, než jaký máme v Omaze. Dá se ovšem očekávati, že nyní budou se příslušné autority starati o nápravu chyby, ale to nepomůže utonulým dětem.

Hochům z Nebrasky dostalo se uvítání velmi slavnostního

Vojíni prošli městem ve třech oddílech před zraky přečetné shromážděného obecenstva.

Den "Zdobení hrobů" byl v Omaze oslaven letos zcela jedinečným způsobem, neboť město uvítalo ve svém středu hrdiny, vracející se z francouzského bojiště do svých domovů.

Omažští občané, tísnící se ve velkém počtu po obou stranách ulic, jimiž průvod hostí se bral, vzdávali čest třem skupinám hrdinů: Veteránům z občanské války, které z největší části kryje již posvátná půda našich hřbitovů; veteránům z r. 1898, již bojovali na Kubě a Filipinách, a hochům z války světové.

Původně obmýšlený slavnostní průvod všech vrátivších se vojínů změnil se následkem nepředvídaných okolností v průvody tři, ale vzdor tomu dostalo se i takto hochům našim stejně vřelých a nadšených ovací.
měli na hlavách své ocelové helmice, pěší vojíni kráčeli v pravidelných stejnokrojích s čapkami, jaké nosili v zámoří.

Během průvodu došlo k četným dojemným projevům. Příbuzní vojínů, zvláště matky, ženy a nevěsty protlačily se na několika místech řetězem diváků ku svým drahým hochům a vítaly je co nejsrdečněji bez ohledu na to, že ruší řady a že tisíce očí sleduje jejich počínání. Zvláštní pocty dostalo se Charles Geislemanovi z čís. 1458 již. 17. ul., bývalému školníku Comenius školy, neboť množství žáků, hlavně pak žákyň téže školy projevilo mu svoji radost nad tím, že se z vojny šťastně vrátil.

Vojíni pohostěni před Central vyšší školou tak, jak za daných okolností bylo možno. Roznášení pokrmů obstarávalo 75 dívek, členkyň Červeného kříže. Je přirozeno, že na shromáždišti odehrávaly se radostné scény shledání mezi vojíny a jich příbuznými. V těchže chvílích však zajisté mnohá matka v ústraní ronila slzy nad svým "hochem", který s těmito i jinými odešel do boje za vlast, ale více se nevrátil!

Dvě české děti byly v kontestu odměněny

V kontestu dítek, jenž koná se v divadle Rialto, obdržely ve čtvrtek cenu dvě dítky českých rodičů. Čtvrteční odpoledne bylo určeno pro dítky ve stáří od 2 do 3 let, a mezi nimi uznány byly za nejhezčí a nejvyvinutější Margaret Marie Prehalova, dceruška manželů Anton Prehalových, bydlících v čís. 1134 sev. 18. ul., a Frederick Pecháč, synáček manželů Pecháčových z čís. 5012 sev. 28. avenue. Kontest skončí dnes odpoledne, kdy bude z "vítězů" během týdne vybráno jedno dítko, jemuž odevzdána bude "velká cena".

Úmrtí

— V úterý zemřela v domově svých rodičů, manželů Prokop Synkových, bydlících v čís. 1306 již. 12. ul., jejich dcera paní Agnes Synek-Bourghamová, ve věku 22 let a 11 měsíců. Pohřeb zesnulé krajanky konal se v pátek v 9 hodin dopoledne z pohrobnického závodu p. Franka Jandy do kostela sv. Václava a odtud na hřbitov Panny Marie v South Omaze. Pozůstalým rodičům a příbuzným vyslovujeme upřímnou soustrast.

— Manželé Josef Stoupovi, bydlící v čís. 1709 již. 14. ul., stiženi byli krutým zármutkem. V neděli byla z jejich náruče vyrvána neúprosnou smrtí dceruška Helenka, která došla pouze 13 dnů věku; v pondělí konal se její pohřeb z kostela sv. Václava na hřbitov Pany Marie v So. Omaze, vypraven byl pohrobníkem p. Fr. Jandou. Pozůstalí nechť přijmou naši hlubokou soustrast.

Osobní

— V úterý vrátil se z delší cesty pan Frank Roskot, obchodní jednatel známého pomníkářského závodu pana Franka Svobody. Pan Roskot navštívil více osad v Jižní Dakotě a v Nebrasce, kde musel dohlédnouti na postavení celé řady krásných náhrobků, zakoupených ze závodu jeho zaměstnavatele, jež bylo nutno ku dni "Zdobení hrobů" na určená místa dopraviti. Vedle toho podařilo se panu Roskotovi získati více dalších objednávek, z nichž je patrno, že krajané se stále s větší důvěrou obracejí na ryze český závod páně Svobodův, a není tudíž divu, že úspěšný jednatel přijel do svého domova jak náleží uspokojen.

— V pondělí přijela do Omahy paní A. Třesková se svými dítkami; vrátila se z dvoutýdenní návštěvy u své sestry v Sioux City, Jowa. V úterý rozloučila se s četnými svými známými a odpoledne odjela do Abie, Nebr., za svým chotěm p. Ant. Třeskou, jenž před krátkým časem vykoupil ve jmenované české osadě kovářskou dílnu. Paní Třesková loučila se dosti nerada s Omahou, která byla jí po delší dobu milým domovem, ale nebylo vyhnutí; vždyť Anton již dosti dlouho "bečlaří", a jeho manželka se obávala, aby jej "poustevnický" život neomrzel.

Naše návštěvy

* V úterý, 27. května, návštěvou do našeho závodu zavítal pan Karel Tenopír ze St. Paul, Nebr., kde vlastní rozsáhlý obchod šatstvem a veškerým výpravným zbožím pro muže a hochy. Když si p. Tenopír obnovil předplatné na "Denní a Nedělní Pokrok", kterýž stále odebírá a jest velice s ním spokojen, sdělil s námi, že přivezl do trhu v South Omaze káru hovězího dobytka, který na své farmě vypěstoval a vykrmil. Jak mnoho za dobytek stržil, pan Tenopír ještě určitě nevěděl, domníval se ale, že cena toho dne poklesla. V okolí St. Paul veškeré osení velmi pěkně vyhlíží a slibuje hojnou žeň.

* Pan Josef Jerman, spolumajitel velkého obchodu se smíšeným zbožím ve West Point, Neb., meškal v úterý v Omaze, při kteréžto příležitosti, jako dávný odběratel a čtenář "Pokroku", zavítal též návštěvou do našeho závodu. Pan Jerman s námi sdělil, že přijel do našeho města hlavně za tou příčinou, aby se zde setkal se svým synem-vojínem, jenž se právě z Francie vrátil s 89. divisí do Spoj. Států. V Omaze však p. Jerman zvěděl, že hoši do Omahy zavítají teprvé až příštího pátku, proto musel se myšlénky na radostné shledání se synem pro ten okamžik vzdáti a ještě téhož dne vrátil se do svého domova. V pátek, na den zdobení hrobů totiž rodina p. Jermana ozdobí poprvé rov své dcery a sestry, jež před časem k velkému zármutku jejich skonala.

* Ve středu, 28. května, návštěvou do našeho závodu zavítal pan Jan C. Chudomelka, známý zámožný rolník od Dodge, Nebr., jenž s námi sdělil, že do southomažského trhu přivezl káru hovězího a káru vepřového dobytka, za kterýž obdržel dobrou cenu, kdežto za hovězí dobytek nestržil tolik, jak očekával — cena toho dne značně poklesla. Pan Chudomelka zároveň při té příležitosti obnovil si opět předplatné na "Denní a Nedělní Pokrok", načež spěchal, aby si v našem městě ještě jiné záležitosti vyřídil.

* V pondělí, 2. června, na několik okamžiků milou svojí návštěvou poctil nás v závodě naším pan Emil Folda, chvalně známý bankéř z Clarkson, Neb. Sdělil s námi, že do Omahy přijel hlavně za tou příčinou, aby též v Omaze uvítal československé reky, kteří se nalézají na cestě ze Sibiře do staré nyní osvobozené české vlasti. Dále pan Folda v mocném tesklivém pohnutí věnoval nám podobenku svého syna Albína, jenž ve Francii ve službách vlasti na poli cti v boji s nepřítelem hrdinně padl. Na jiném pohledním lístku pan Folda ukázal nám rov, kde jeho nezapomenutelný syn věčný spánek dříma. Lístek s podobenkou nese zároveň následující stručný popis — Albín Folda, desátník, setnina M, 355. pěší pluk, 89. divise, byl v boji usmrcen 21. října 1918. Vojenskou službu nastoupil 27. dubna 1918. Do zámoří odplul 4. června a do zákopů se dostal v polou měsíce srpna. U St. Mihiel 12. září poprvé dostal se v náporu "přes okraj" a nalézal se na frontě v činné službě až do 21. října, kdy na válečném poli ve Francii věčný odpočinek nalezl. Narodil se v Linwood, Nebr., 17. prosince 1894. Ve Schuyler vyšší školu graduoval v roce 1911. Dvě léta studoval na státní universitě. V roce 1913 stal se knihvedoucím a později výp. kasírem na Colfax County bance v Howells. V roce 1917 byl příručím kasírem na Clarkson State bance a ředitelem Farmers & Merchants banky v Linwood. Byl jediným synem p. Emila Foldy z Clarkson, Nebr. — Pan Folda též nám sdělil, že na den věnčení hrobů byl v Clarkson v tamním operním domě proveden příslušný program za obrovské účasti lidí z města a venkova. Přes 1000 lidí zaplnilo sál a více než to bylo jich venku seskupeno.

Čeští graduanti z Central Vyšší školy

Z Central vyšší školy graduují letos následující mladí krajané: Frank Janíček, Robert I. Kuták, John Vaško, Albina Ida Hodkova, Phyllis Krahulíkova, Zdeňka Sedláčkova a Helen S. Vaněurova.

Čeští graduanti na Creighton universitě

Na Creightonově universitě ukončen bude 7. června 29. školní rok, při kterémžto příležitosti odevzdány budou propouštěcí diplomy studentům, kteří ukončili své odborné vzdělání. Mezi graduanty uvádí se následující krajané: Bakalář věd na právnické kolleji, Anton Alois Řezáč.

Doktoři zubního lékařství: Louis Joseph Chaloupka, William John Korbel, James Plíhal a Ralph Antony Stava.

Krajan stotožnil banditu, jenž spáchal loupež v Lawrence

O případu stařičkých manželů Vincent Hubáčkových, bydlících nedaleko Spring Ranch, Nebr., kteří byli tyto dny ztýráni a oloupeni třemi bandity, podáváme k nedělní zprávě ještě tyto podrobnosti:

V sobotu večer přijeli do Omahy šerif Guy W. Secord, Leon Osgood z Lawrence, Neb., a krajan Frank Kosmáček z téhož okolí, by zjistili, zda nepoznali by jednoho z lupičů v Anton Pavolicovi, jenž byl zde zatčen na podezření, že není zachovalým občanem.

Šerif Secord potvrdil, že na farmu Hubáčkových přišli tři cizinci, kteří napřed použili pohostinství 80-letého p. Hubáčka a jeho choti, načež je zbili a oloupili o $400. Stav manželů Hubáčkových je dle sdělení lékaře, který je ošetřuje, velmi vážný.

Krajan Kosmáček sdělil při výslechu, že lupiči po odchodu z obydlí Hubáčkových zašli na farmu Osgoodovu blíže Spring Ranch a nabídli majiteli $10 se žádostí, aby je dovezl do Pauline, Nebr. Osgood vymluvil se, že má automobil porouchaný, a lupiči odebrali se ku p. Kosmáčkovi, jemuž učinili tutéž nabídku. Pan Kosmáček, nevěda posud o spáchané loupeži, vydal se s nimi na cestu ve svém automobilu. Nedaleko Pauline tasili lupiči revolvery, donutili řidiče, aby vzal za vděk zadním sedadlem v autu, a ujížděli dále až ku předměstí Hastings, Neb., kde naplnili nádržku gasolinem a pokračovali v cestě ku Grand Island.

V jedné chvíli předjeli automobil druhu "Hudson" a p. Kosmáček slyšel, že se radili, jak by se stroje toho mohli zmocniti, konečně však od úmyslu onoho upustili. Blíže Grand Island sestoupili lupiči se stroje a nařídili p. Kosmáčkovi, aby jel zpět ku svému domovu.

Kosmáček a Osgood poznali se vší určitostí, že Pavolic je jedním ze tří mužů, kteří o pronajmutí jejich automobilů vyjednávali a pravděpodobně dopustili se loupeže na farmě Hubáčkových. Pavolic ovšem popírá toto obvinění.

Sbírka pro České Národní Sdružení

Až do 2. května 1919 Vydavatelé "Pokroku" odvedli Omažské Odbočce Č. N. S., úhrnem $5,644.89.

Na novo:

Pro znešťastnělé vdovy a sirotky po hrdinných vojínech československé armády, kteří v boji za osvobození české vlasti položili své životy:

Ze dne 9. května oznámeny $ 3.00
Dne 16. května oznámeno .. $11.50
Dne 23. května oznámeno .. $ 8.00
Dne 30. května 1919:
Josefa Malenová, Clarkson, Neb. .... $ .50
Tábor Bohemia, čís. 2945, R. N. A., na místo květin na rovy spolusester, věnuje ve prospěch sirotků v české vlasti 3.00
Celkem .... $ 3.50

Když svrbění je zastaveno

Tuto jest jeden spolehlivý, jistý prostředek k ulehčení téměř okamžitému od trýzné svrbění a svědení kůže—jenž čistí a utišuje kůži.
Tažte se kteréhokoliv drugisty po 35¢ neb $1.00 láhvi zemo a použijte ji dle návodu. Vabrzku seznáte, že svědění, uhry, prašivina svrab skrvny pupence a jiné podobné obtíže kožní zmizí.
Malé zemo spolehlivě pronikanicí tekutinu je vše co třeba míti, poněvač, zapudí skorem všechy vyrážky kožní a učiní kůži měkkou a zdravou.
The E. W. Rose Co., Cleveland, C.

Vařte své PIVO doma

Žádnou sladkou vodičku nebo tak zvané near-beer, nýbrž chutné, silné, pěnivé pivo.
Dodáme vám extrakt chmele a sladu "Victoria," z kterého si dle našich vyzkoušených receptů můžete připraviti jednoduše výtečné pivo doma.
Cena extraktu na 11 galonů světlého ležáku $3.00. Silný porter o $1.00 více.
Zasílání našeho extraktu do států prohibitních a připravování piva doma jest v mezích zákona. Pište ihned a obdržíte zásilku vyplaceně. Zásobte se extraktem ihned.
VICTORIA SUPPLY CO.,
603 Morton Building New York.

Land & Cattle Co.
HURON, S. DAK., BEADLE CO.
Obchoduje pozemky a dobytkem.
Kupuje a prodává pozemky, farmy a dobytek.
Kdo by si přál koupiti dobrou farmu v pěkné krajině, anebo kdo má v South Dakotě farmu na prodej, dopište na:
F. E. MATĚJKA, Huron, So. Dak.
T31-13p